

Środa 17 listopada 2004

38. wzywa też państwa spoza UE eksportujące broń do wsparcia zasad oraz kryteriów ustanowionych w kodeksie postępowania, tak by poprzez kodeks prawdziwie przyczynić się do kontroli eksportu broni, zapobiegania konfliktom i wspierania światowego procesu pokojowego na świecie;
39. stwierdza, że skuteczna globalna kontrola eksportu broni może zostać osiągnięta jedynie poprzez wprowadzenie międzynarodowego systemu kontroli handlu bronią i wzywa tym samym państwa członkowskie do promowania ścisłych norm eksportowych w zakresie obrotu bronią, w związku z przygotowywaną na rok 2006 Konferencją Przegładową ONZ w sprawie broni strzeleckiej i pracami na rzecz prawnie wiążącego międzynarodowego Traktatu o Handlu Bronią, ustanawiającego środki na rzecz konwersji i restrukturyzacji przedsiębiorstw produkujących dobra użytku wojskowego;
40. wzywa Radę i Państwa Członkowskie do szczegółowego monitorowania zgodności z certyfikatami użytkownika końcowego, a zwłaszcza z notyfikacjami dotyczącymi kraju ostatecznego przeznaczenia, zakazu ponownego eksportu oraz deklaracji, zgodnie z którą dobra te nie zostaną użyte do celów innych niż zgłoszone;
41. wzywa rządy Państw Członkowskich do przeprowadzenia gruntownego przeglądu kodeksu postępowania z zachowaniem powyżej sformułowanych wymogów i zaleceń, a także przy konsultacjach z odpowiednimi stronami takimi jak parlamenty i organizacje pozarządowe;
42. zobowiązuje Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także parlamentom i rządóm Państw Członkowskich oraz krajów trzecich przystających na stosowanie zasad określonych w kodeksie postępowania.

P6_TA(2004)0059

Misja Althea w Bośni i Hercegowinie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie operacji militarnej Unii Europejskiej „Althea” w Bośni i Hercegowinie

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólne działanie Rady 2004/570/WPZiB z dnia 12 lipca 2004 r. w sprawie operacji wojskowej Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie ⁽¹⁾ (BiH),
- uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 10 kwietnia 2002 r. w sprawie stanu bieżącej Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (EPBiO) oraz stosunków UE-NATO ⁽²⁾,
- uwzględniając własne rezolucje w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (główne aspekty i decyzje zasadnicze), w szczególności zaś te z dnia 26 września 2002 r. ⁽³⁾ i 23 października 2003 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie operacji w ramach EPBiO w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii ⁽⁵⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie nowej europejskiej architektury bezpieczeństwa i obrony— priorytety i niedostatki ⁽⁶⁾,
- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 252 z 28.7.2004, str. 10.

⁽²⁾ Dz.U. C 127 E z 29.5.2003, str. 579.

⁽³⁾ Dz.U. C 273 E z 14.11.2003, str. 295.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 82 E z 1.4.2004, str. 599.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 61 E z 10.3.2004, str. 379.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 64 E z 12.3.2004, str. 599.

Środa 17 listopada 2004

- A. biorąc pod uwagę wspólne działanie Rady z dnia 12 lipca 2004 r. oraz obwieszczenie przez Radę Europejską misji EPBiO o kryptonimie „Althea” w BiH, która będzie pierwszą misją wojskową Unii Europejskiej na większą skalę, obejmującą około 7000 osób personelu wojskowego, w porównaniu ze wcześniejszymi mniejszymi misjami, takimi jak „Concordia” w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii (ok. 350 osób personelu wojskowego) i „Artemis” w Demokratycznej Republice Kongo (ok. 1400 osób personelu wojskowego),
- B. uznając, iż każda misja operacyjna UE mogąca uciec się do użycia siły w zakresie wykraczającym poza działania obecnej Misji Policijnej UE w BiH winna dokładać starań w celu zdobycia szerokiego poparcia opinii publicznej oraz spełniać najwyższe standardy legitymacji demokratycznej,
- C. przywołując rezolucję nr 1551 Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych (przyjętą w dniu 9 lipca 2004 r.), przypominającą stronom o ich zobowiązaniu do pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii w celu postawienia przed sądem wszystkich osób poszukiwanych przez Trybunał,
- D. mając na uwadze wsparcie Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych dla tejże misji⁽¹⁾, która przejmie do końca 2004 roku większość zadań do tej pory wykonywanych przez operację Sił Stabilizacyjnych (SFOR) Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) z końcem roku 2004,
- E. mając na uwadze, iż ogólne koszty operacji szacowane na 71,7 milionów euro ponoszone mają być bezpośrednio przez Państwa Członkowskie, zgodnie z art. 28 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, i administrowane przez strukturę „ATHENA”, ustanowioną decyzją Rady 2004/197/WPZiB z dnia 23 lutego 2004 r.⁽²⁾,
- F. mając na uwadze, iż poziom bezpieczeństwa w BiH poprawił się znacząco od końca wojny w roku 1995, ale występuje tam nadal szereg wymagających uwagi zagrożeń dla bezpieczeństwa w kraju, wynikających w szczególności ze zorganizowanej przestępczości i korupcji, międzynarodowego terroryzmu, niepokojów społecznych oraz napięć etnicznych,
- G. zwracając uwagę, iż obecne chwiejne ramy instytucjonalne, powstałe w wyniku porozumienia z Dayton w roku 1995, nie pozwalają BiH na skuteczną i zwycięską walkę ze wspomnianymi zagrożeniami,
- H. zauważając ponadto, iż setkom tysięcy uchodźców nie dane było dotychczas powrócić do kraju, czego jedną z przyczyn jest zaminowanie wielu obszarów, zarówno minami przeciwpiechotnymi jak i przeciwpancernymi, co czyni je ogromnie niebezpiecznymi; stwierdzając, iż oczyszczenie terenów z min jest podstawowym warunkiem wstępnym dla rozwoju gospodarczego i stabilności, szczególnie w zakresie turystyki oraz rolnictwa,
- I. gorąco zalecając przyjęcie porozumienia pokojowego pomiędzy BiH i jej sąsiednimi krajami, będącego rewizją porozumień z Dayton i stwarzającego fundamenty wzajemnego zaufania, a także towarzyszących mu układów o współpracy bilateralnej, przed rozpoczęciem negocjacji w sprawie członkostwa w UE; zauważając, iż porozumienia pokojowe mogą zostać wypracowane w ramach międzynarodowej konferencji z udziałem wszystkich krajów regionu, Państw Członkowskich UE, ONZ oraz Stanów Zjednoczonych,
- J. przyznając, że dowodzone przez NATO Siły Stabilizacyjne (SFOR) odegrały istotną rolę w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa w BiH, pomagając w zachowaniu trwałej stabilności i powstrzymując ponowny wybuch przemocy,
- K. mając na uwadze, iż NATO zachowa kwaterę w Sarajewie z personelem wojskowym i cywilnym w liczbie ok. 250 osób, której głównym zadaniem będzie kontynuowanie dialogu NATO z BiH w sprawie reform obronności oraz wspólna z UE odpowiedzialność za działania wymierzone przeciw terroryzmowi, a także wszelkie kwestie związane z poszukiwaniem ściganych wojennych; podkreśla, iż pojmienie i postawienie przed obliczem sprawiedliwości poszukiwanych zbrodniarzy wojennych jest testem wiarygodności wspólnoty międzynarodowej, NATO oraz UE, a także warunkiem niezbędnym dla przyszłego pojednania,

⁽¹⁾ RB ONZ 1551(2004), 9 lipca 2004 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 68.

Środa 17 listopada 2004

- L. podkreślając fakt, iż stabilizacja w BiH ma ogromne znaczenie dla stabilności całego regionu oraz że wzmocnienie instytucji krajowych przyczyniłoby się w stopniu decydującym do rozwiązania palących problemów państwowości oraz problemów instytucjonalnych w krajach sąsiedzkich,
1. z zadowoleniem przyjmuje nowe, skoordynowane i spójne podejście UE do spraw Bośni i Hercegowiny, obejmujące obszerną Strategię dla BiH⁽¹⁾, nowy mandat dla specjalnego przedstawiciela UE⁽²⁾, aspekty cywilne, takie jak Proces Stabilizacji i Stowarzyszenia (SAP) oraz Programy Wsparcia Wspólnoty na rzecz Odbudowy, Rozwoju i Stabilizacji (CARDS), Misję Policyjną Unii Europejskiej⁽³⁾, a także przyszłe wojskowe siły stabilizacyjne „Althea”;
 2. wzywa rząd BiH do zaproszenia misji Althea w celu uwidocznienia obecnego postępu poczynionego przez władze BiH;
 3. ponownie wyraża ubolewanie z powodu braku uczestnictwa Parlamentu Europejskiego, ograniczeń traktatowych dotyczących prawa Parlamentu do zasięgania jego opinii oraz ograniczonego dostępu do informacji; ubolewa również nad decyzją o finansowaniu tej misji poprzez składki nieobjęte normalnym planem budżetowym Unii Europejskiej;
 4. proponuje, aby Unia Europejska uczestniczyła w kosztach operacyjnych Althei w formie zryczałtowanego miesięcznego zwrotu poniesionych wydatków zgodnie z postanowieniami przyjętymi przez ONZ i OBWE mając szczególnie na uwadze pokrycie części diet personelu z budżetu Unii Europejskiej;
 5. wyraża przekonanie, że operacja „Althea” powinna wzmocnić szeroko zakrojone podejście UE do spraw BiH oraz wspierać postępy tego kraju na drodze ku ewentualnemu członkostwu w UE; z zadowoleniem przyjmuje również oświadczenia, w świetle których akcja ta ma na celu wzmocnienie miejscowych sił policyjnych oraz nasilenie walki ze zorganizowaną przestępczością, przy jednoczesnym stopniowym przekazywaniu odpowiedzialności za bezpieczeństwo władzom lokalnym;
 6. popiera Proces Stabilizacji i Stowarzyszenia w BiH, stanowiący istotną podstawę dla zbliżenia tego kraju w kierunku członkostwa UE; z zadowoleniem przyjmuje nowy mandat specjalnego przedstawiciela UE, Lorda Ashdowna, do wdrożenia szerokiego pakietu wsparcia dla Bośni i Hercegowiny, jednocześnie jednak ponownie przypomina, że w odniesieniu do integracji Europejskiej BiH winna opierać się w szczególności na własnych wysiłkach;
 7. z zadowoleniem przyjmuje decyzję UE o odwołaniu się w zakresie misji „Althea” do wsparcia ze strony struktur i potencjału NATO, co wzmocni współpracę pomiędzy obiema organizacjami oraz doprowadzi do wdrożenia porozumienia z grudnia 2002 r. w sprawie dostępu UE do struktur planowania i dowodzenia NATO („Berlin Plus”);
 8. opowiada się za jak najściślejszą współpracą pomiędzy siłami stabilizacyjnymi UE w BiH a pozostającymi w tym kraju jednostkami NATO, w celu wyraźnego nakreślenia ról i zakresu odpowiedzialności obu tych organizacji;
 9. w kontekście programu NATO Partnerstwo dla Pokoju z zadowoleniem przyjmuje dalszą obecność sił NATO w BiH oraz istnienie odrębnej kwatery w Sarajewie, nalega jednakże by poza sprawami związanymi z przekazaniem uprawnień misji pokojowej, odpowiedzialność za operacje antyterrorystyczne oraz ujęcie przestępców wojennych również została przekazana Unii Europejskiej;
 10. zaleca specjalnemu przedstawicielowi UE (EUSR) nie tylko bliską współpracę z dowódcą sił UE, lecz także zaproszenie przedstawicielstwa NATO do Grupy Koordynacyjnej Specjalnego Przedstawiciela UE, w celu zapewnienia koordynacji oraz spójności w ramach działań UE w BiH;
 11. z zadowoleniem przyjmuje wolę uczestnictwa w operacji militarnej UE państw trzecich;
 12. wyraża przekonanie, że operacja ta winna w większym stopniu ugruntować zbiorową zdolność planowania i zarządzania europejskimi operacjami militarnymi na szczeblu UE, w perspektywie rozwoju komórki ds. planowania cywilno-wojskowego UE; z zadowoleniem przyjmuje zamiar połączenia działań militarnych z innymi aspektami roli UE w BiH, włączając w to dbanie o porządek publiczny, rozwój i szkolenia;

(1) Obszerna strategia dla BiH nakreślona została dnia 14 czerwca 2004 r. w ramach prac Rady ds. Stosunków Zewnętrznych i przyjęta przez Radę Europejską w dniach 17-18 czerwca 2004 r. Rada UE, 10099/04, Bruksela 15 czerwca 2004 r.

(2) Wspólne działanie Rady 2004/569/WPZiB, 12 lipca 2004 r.: Dz.U. L 252 z 28.7.2004, str. 7.

(3) Wspólne działanie Rady 2002/210/WPZiB, 11 marca 2002 r.: Dz.U. L 70 z 13.3.2002, str. 1.

Środa 17 listopad 2004

13. wzywa, by misja „Althea” podjęła działania wiodące ku przestrzeganiu uregulowań wspólnotowych i międzynarodowych w dziedzinie praw człowieka;
14. wyraża przekonanie, że jest rzeczą istotną, aby siły UE obejmowały również solidny element typu żandarmeryjnego (zintegrowana jednostka policyjna) mający na celu wykonywanie tych zadań, do których wojsko nie było szkolone, a których nie są w stanie wykonać zwykłe oddziały policyjne, ponieważ Misja Policyjna UE nie posiada mandatu wykonawczego i może jedynie pełnić funkcje doradcze oraz nadzorować rozwój sytuacji; podkreśla w tym kontekście wagę zwiększenia wysiłków na rzecz utworzenia lokalnych, wieloetnicznych sił policyjnych, cieszących się zaufaniem wszystkich społeczności kraju;
15. wzywa siły wojskowe i policyjne UE oraz władze cywilne w BiH do bliskiej współpracy w zdecydowanym poszukiwaniu przestępców wojennych i w zwalczaniu wszelkich rodzajów terroryzmu;
16. zaleca, aby siły UE kontynuowały obecny sposób działania SFOR polegający na rozmieszczeniu sieci małych zespołów wojskowych wśród ludności w tzw. „rodzinach goszczących”, w celu dalszego umożliwienia oceny sytuacji i, pomimo zmniejszenia liczby oddziałów z 12 000 do 7 000 w czerwcu 2004 r., pełnienia roli czynnika powstrzymującego dzięki samej ich obecności;
17. oczekuje, że mając na uwadze możliwość powstania konieczności nowych pilnych operacji, wyciągnięto wnioski z błędów popełnionych podczas wcześniejszych operacji na Bałkanach, w szczególności w Kosowie w marcu 2004 roku, i opracowano jasny plan organizacji i kooperacji takich operacji;
18. podkreśla znaczenie wyraźnego podziału odpowiedzialności w systemie dowodzenia pomiędzy dowódcą sił UE w Bośni i Hercegowinie a dowódcą operacyjnym UE, będącym zastępcą naczelnego dowódcy zjednoczonych sił zbrojnych w Europie w SHAPE; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jednostka dowodzenia UE zostanie ustanowiona w regionalnej kwaterze głównej NATO w Neapolu, we Włoszech;
19. domaga się, z uwagi na bardziej zintegrowane i skoordynowane cywilno-wojskowe aspekty operacji „Althea”, otrzymywania bieżących informacji ze strony specjalnego przedstawiciela UE, a także, w regularnych odstępach czasu, ze strony przewodniczącego Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa (PSC), zajmującego się politycznym i strategicznym kierownictwem operacji militarnych UE;
20. domaga się, w celu zapobieżenia sytuacjom podobnym do sytuacji zaistniałej w Kosowie w marcu 2004 r., aby Komisja Spraw Zagranicznych otrzymywała informacje w sprawie planów dotyczących przebiegu procesu podejmowania decyzji pomiędzy poszczególnymi instytucjami UE w przypadku nieprzewidzianego wybuchu przemocy; wzywa Radę do przekazania szczegółowych informacji o „zdolnościach operacyjnych” i „zasadach działania” misji „Althea”;
21. wyraża nadzieję, że powołanie Komórki ds. Cywilno-Wojskowego Planowania UE stanie się ważnym krokiem naprzód w analizach i wnioskach wyniesionych z operacji „Althea”, tak aby w przyszłości UE mogła bardziej efektywnie reagować na kryzysy cywilno-wojskowe;
22. wzywa do koordynacji służb na polu wywiadowczym i zaleca, by wprowadzono specjalny mechanizm koordynowania przepływu informacji, dotyczących możliwości powstania napięć etnicznych, pomiędzy UE, NATO, Stanami Zjednoczonymi oraz innymi decydentami działającymi w regionie;
23. wzywa Radę do określenia i wzmocnienia roli Misji Monitorującej UE w BiH w celu dostosowania jej do istniejących okoliczności;
24. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że po sześciu miesiącach operacja zostanie poddana analizie i wzywa Specjalnego Przedstawiciela UE oraz przewodniczącego Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa do przedstawienia Parlamentowi oświadczenia odnośnie tej analizy; podkreśla, iż Parlament Europejski potrzebuje regularnych sprawozdań o postępie tej operacji;
25. zwraca się do Konferencji Przewodniczących o upoważnienie właściwej komisji do wysłania do BiH delegacji rozpoznawczej, w celu oceny postępów, w kilka miesięcy po rozpoczęciu operacji;
26. zobowiązuje Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz Parlamentom Państw Członkowskich i krajów trzecich, a także parlamentom i rządowi Bośni i Hercegowiny.